

2024-06-10

Diarienummer: ALLM 2024/111

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ BETÄNKANDET VÄXLA YRKE SOM VUXEN – EN REFORMERAD VUXENUTBILDNING OCH EN NY YRKESSKOLA FÖR VUXNA, SOU 2024:16

Sammanfattning

Jämställdhetsmyndigheten instämmer i utredningens lagförslag att yrkesskolan ska bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna studie och yrkesval. Samtidigt finns det behov av att konkretisera hur detta arbete ska se ut inom ramen för yrkesskolans verksamhet. Vi menar också att det finns behov av en mer utförlig analys av förslagets konsekvenser för jämställdheten än den som presenteras i utredningen.

Synpunkter enligt utredningens disposition

1.1 Förslag till lag om yrkesskola

Jämställdhetsmyndigheten instämmer i förslaget till lag om yrkesskola §3 som slår fast att den som verkar inom yrkesskolan ska främja jämställdhet mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Likaså att yrkesskolan ska bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval. Många av de yrken som yrkesskolan kommer att utbilda till är idag präglade av en stor överrepresentativitet av ena könet. Yrkesskolan är därför viktig för att bryta de könsbundna utbildnings- och yrkesvalen och därmed nå det jämställdhetspolitiska delmålet om en jämställd utbildning. Det är viktigt att beakta ett jämställdhetsperspektiv i hela yrkesskolans verksamhet: från antagningsprocesser, utformning av utbildningar till uppföljning av yrkesskolans utfall och effekter.

Vi instämmer även i förslaget till lag om yrkesskola §37 som beskriver att Statens skolverk ska följa upp vilka utbildningar statsbidraget använts till och hur bidraget har använts uppdelat på kön. Vi ser dock ett behov av att följa upp fler delar av yrkesskolans verksamhet ur ett jämställdhetsperspektiv. Detta för att säkra att yrkesskolan bidrar till att bryta könsbundna studie- och yrkesval enligt förslag till lag om

yrkesskola §3. Uppföljning av sysselsättning i arbete efter slutförd yrkesvux, samt sökande och antagna till olika program, behöver därför redovisas uppdelat på kön.

3.2.5 Yrkesskolans värdegrund

Jämställdhetsmyndigheten instämmer i att skriva in arbetet med att bryta könsbundna utbildnings- och yrkesval i yrkesskolans värdegrund. Arbetet med att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval handlar dock om mer än yrkesskolans och de anställdas värdegrund. För att bryta könsbundna utbildnings- och yrkesval behövs ett konkret och praktiskt arbete. Det gäller exempelvis information kring utbildningar, val av vilka program som ska erbjudas, utformningen av antagningsprocesser, arbetet mot könsdiskriminering, samt uppföljning och utvärdering. En mer utförlig beskrivning går att hitta i Jämställdhetsmyndighetens rapport Val efter eget kön.¹

3.3.9 Utbildningssamordnaren ska erbjuda stöd och vägledning till de studerande

Vi instämmer i förslaget att utbildningssamordnaren ska erbjuda vägledning om studiealternativ och yrkesvägledning till de studerande. Studie- och yrkesvägledning fyller en viktig funktion för att studenters utbildnings- och yrkesval inte ska begränsas av kön. Det är viktigt att de arbetar för att utvidga studenters perspektiv och informerar om möjliga yrkesval som inte begränsas av föreställningar om kön, och att de omfattas av arbetet med att bryta könsbundna studie och yrkesval.

12 Uppföljning och utvärdering

Utredningen föreslår att en delegation för uppföljning av nya reformer ska inrättas. Jämställdhetsmyndigheten menar att det är viktigt att denna delegation också följer upp huruvida yrkesskolan bidrar till att bryta könsbundna utbildnings- och yrkesval, säkerställer att verksamheten bidrar till detta, samt utvecklar ett aktivt arbete inom området.

14 Konsekvenser

Jämställdhetsmyndigheten menar att utredningens beskrivning av konsekvenserna för jämställdheten är bristfällig. Att inrätta en ny utbildningsform och att reformera Komvux kommer att påverka kvinnor och mäns utbildnings- och yrkesval samt deras möjligheter. Det behöver finnas ett aktivt arbete mot könsbundna utbildnings- och yrkesval då dessa verksamheter i hög grad utbildar till yrken som är starkt könssegregerade. Annars finns en risk att verksamheten reproducerar de könsmonster som redan finns kring utbildningar och på arbetsmarknaden, i stället för att bryta dem. Utredningen saknar en bedömning kring huruvida förslagen bidrar till detta, och i förlängningen om det påverkar möjligheterna att nå det jämställdhetspolitiska målet om en jämställd utbildning.

---

¹ Jämställdhetsmyndigheten 2022. Rapport 2022:04. *Val efter eget kön En kunskaps-sammanställning om könsskillnader i utbildningsval.*

För Jämställdhetsmyndigheten

Lena Ag
Generaldirektör

Julia Hugoson

Utredare

Jens Sandahl

Enhetschef

I ärendets slutliga handläggning har strategiska rådgivaren Maria Skalin Alströmer och chefsjuristen Anna Tingbäck deltagit.